

GYŰJTŐ: KAPITÁNY DEBOLYA

GYŰJTÉS IDEJE:

TART.: A REM új állandó kiállításának
néprajzi anyagához

3 lap

FŐHORDASZI MUTATÓ: KAPOSVÁR

SAK MUTATÓ: XXIX
XXX

PAPÍRIPARI VÁLLALAT

KISKUNHALASI GYÁRA

LELTÁRŌS

ÁTVEVETVE A NA-219/85-ÖS TÉTELE ALÓL.

A kaposvári Rippl-Rónai Múzeum új állandó kiállításának néprajzi anyagához.

1975. október 2-án új állandó kiállítás nyílt a Rippl-Rónai múzeum kiállító termeiben.

Az itt kiállításra került néprajzi tárgyak gyűjtésében nemcsak a szakemberek hanem az önkéntes gyűjtők is kivették részüket. Összefoglaló képet adunk azokról a kiállított tárgyakról, amelyek az önkéntesgyűjtők és a lelkes muzeumbarátok által kerültek hozzánk.

Nagyon sok (lelkes) muzeumbarát járja a környező falvakat, hogy a kihalóban lévő népszokások tárgyait megvásárolják a rávonatkozó adatokat pontosan rögzítsék és a múzeum számára tovább átadják. Nem csak az önkéntes gyűjtők, hanem a szakemberek számára is problémát okoz az egyes néprajzi tárgyak értékének megállapítása. Ez abból adódik, hogy a tulajdonos sok esetben tisztában van a műgyűjtői árral és ahhoz próbálja viszonyítani az általa adott tárgyak értékét is. A gyűjtő ha valóban rátka darabról van szó enged és megveszi az adott áron. De gondoljunk csak arra, hogy az egyes darabok amelyek a padlásokról kerültek le- és nem a háztartásból került kiemennyire lehet igénybe véve a mai háztartásban, és mennyire hiányozhat. / legfejebb csak "egy lim-lommal kevesebb van a padláson"/.

A kiállításban szereplő tárgyak közül a pásztorkunyhó megvétele nem jelentett problémát. A kunyhó anyagát a Pogányszentpéteri TSZ erdejéből biztosították az összeállítást pedig Tóth Mihály a Népművészet Mestere és Kitlinger János végezte.

Tóth Mihály jó ismerője a pásztoréletnek, ennek alapján tudták elkészíteni ezt a rekonstrukciót. A múzeum számára ez felbecsülhetetlen értéket jelent, mert a városi ember is legalább bepillantást nyerhet a sokak által ismeretlen pásztoréletbe.

A kunyhó mellett felállított bogrács utal a pásztor ellátására. A bábun lévő gatya, ing, dolmány, szűr, csizma, kalap a kinnt élő pásztor öltözetét mutatja be.

A kiállításban szereplő tárgyak nem csak a pásztoréletet mutatják be, hanem a parasztság mindennapos életét (tárják fel.) is feltárják. A pitvar és a szoba berendezésénél említésre-méltó az egy darabból kivájt kisserék, a zsupposház ajtaja és a pitvart alátámasztó fagerendák. A gyermekélettel és a gyással/temetkezéssel/foglalkozó rész az, ahol az önkéntes gyűjtők és a muzeumbartok sokat segítettek.

<u>Tárgy neve</u>	<u>Gyűjtés helye</u>	<u>Gyűjtő neve</u>
1. Fejfa /felnőtt/	Kaposmérő	Király Sándor
2. Fejfa / gyermek/	Kaposmérő	Király Sándor
3. Fejfa / női /	Nagybajom	Beckgergely István
4. Betlehem	Pogányszentpéter	Novák József
5. Játékok csutából	Balatonszentgyörgy	Simon József
6. Rongylabda , rongybaba	Törökkoppány	Buzsáki Istvánné
7. Pólyateknő	Lakócsa	Petrinovics József Józsefné

Király Sándor segítségével került a muzeumba egy felnőtt és egy gyermek fejfa. Ő hívta fel a figyelmünket a Kaposzentbenedeki temetőre is, ahol nagyon szép fejfákra bukkantak.

Beckgergely István fejfa" fondorú készítő nyomára a Nagybajomi honismereti szakkör vezetett bennünket. Elkészített egy női fejfát, amely a kiállításban is helyet kapott.

Az állattartással kapcsolatos tárgyak nagy részét műkereskedőktől vásároltuk pl. marhakolomp, lóraváló csengő.

A gyermekélettel kapcsolatos tárgyak, a gazdasági szerszámok és konyhaeszközök egy része ajándékozással került a muzeumba.

Ezeket a gyermekjátékokat Kovács György Pogányszentpéteri pásztor készítette.

A megyében működő honismereti szakkörök és az önkéntes gyűjtők nemcsak tárgy gyűjtéssel tudnak bekapcsolódni a muzeumi életbe/néprajzba/hanem dolgozatok elkészítésével is.

A muzeum minden évben meghirdeti a néprajzi gyűjtőpályázatot amelyen bárki részt vehet egy számára kiválasztott témával.

Ezeknek a pályázatoknak az értékelése a muzeumi hónap keretében zajlik le és a legsikeresebb pályázatok at jutalomban részesítik.

Az 1975-ös pályázatok értékelése még nem fejeződött be, ezért az 1973-ban és 1974-ben beérkezett pályázatok közül azokat sorolnám fel amelyek a kiállítás témájához kapcsolódik és némely esetben segítséget is nyújtott.a kiállítás rendezésénél.

1973

1. Dégi Zoltán : A temetkezés, gyász szokásai Ordacsehiben.
2. Fazekas Istvánné : Szebnyéri játékok a század elején
3. Rádics Márta : Bizei népszokások
4. Tomisa Ilóna : Pásztorélet Niklén
5. Gelencsér Sándor : Temetők néprajza a Kapos mentén
6. Putics Klára : Temetkezés , gyász , halál szokásai , hiedelmei Babócsán.
7. Pongrácz Vilmos : Pásztorélet Csákányban

1974

1. Simon József : Konyha , kamra, cserépedények Balatonszentgyörgyön
2. Tomisa Ilona : Törzsökös pásztorcsaládok élete
3. Gaál Nagy Gáspárné: Lakóház és lakáskultúra Szabadi községben az 1920-as években

A tárgyak rövid felsorolásával és az adattári anyag utalásával szeretnénk köszönetet mondani mindazoknak, akik a néprajzi tárgyak gyűjtésében részt vettek és elkövetkezendő időkben is részt kívánnak venni. Köszönjük , hogy lelkes gyűjtőmunkájukkal a muzeum tárgy gyarapodását elősegítették és a jövőben is segítik.

Ilapitány Orsolya